

EBH/187/2010

Év

2010

Védett tulajdonság:

Nemzetiséghez tartozás

Diszkrimináció területe

Egyéb

Diszkrimináció típusa

Zaklatás

Befejezőmód

Jogsértést megállapító döntés

Egy jogvédő szervezet közérdekű igényérvényesítés keretében kezdeményezte a hatóság eljárását. A kérelem szerint az érintett településen súlyosan romaellenes közhangulat alakult ki a helyi lakosság körében egy helyi, fiatal, tizenéves lány meggyilkolását követően. A polgármester több alkalommal is utalt arra, hogy feltételezése szerint roma származású elkövetővel állnak szemben, és a helyi cigányság nagyban felelős a település közbiztonságának megromlásáért. A helyi önkormányzat képviselő-testülete demonstrációt szervezett, melyen a polgármester is felszólalt és a romákat tette felelőssé a bűncselekmények elkövetéséért.

A kérelem szerint a polgármester nyilatkozatai nyomán a romákban erős félelem alakult ki, mivel azok növelték a kialakulóban lévő romaellenességet, és hozzájárultak az irányukban addig békésnek mondható közhangulat megromlásához. A demonstrációt követő időszakban több helyi romát is értek atrocitások, valamint megjelentek az iskolai szegregációt támogató vélemények is.

A kérelmező álláspontja szerint – mivel az események komoly sajtónyilvánosságot is kaptak – a polgármester kijelentéseinek hatása nem korlátozódik a településre, azok az összes magyarországi romát érintették.

A kérelmező a panasz alátámasztására a fentiek mellett a polgármester számos egyéb nyilatkozatára, beszédére, hozzászólására, valamint videófelvevételekre, illetve helyi és országos sajtótermékek írásaira is hivatkozott.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

Az eljárás alá vont polgármester azzal védekezett, hogy soha nem mondta, hogy az elkövetők roma származásúak lennének; egyebek mellett pedig arra hivatkozott, hogy a demonstráción nem polgármesterként, hanem magánemberként vett részt. Ebből következően felszólalásával a minden állampolgárt megillető véleménynyilvánítási és gyülekezési jogával élt. Az általa megfogalmazott véleménye nem hatósági természetű, így egy tekintet alá esik bármely választópolgáréval – utalva az Alkotmánybíróság 30/1992. (V.26) és 18/2004. (V.25) számú határozataira. Védekezésében rámutatott a véleménynyilvánítás szabadságának kitüntetett szerepére, így különösen arra, hogy ez a jog a véleményt érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi, még azokat is, amelyek sértőek, meghökkentőek vagy aggodalmat keltenek.

A hatóság a polgármester demonstráción tartott beszédével kapcsolatban arra a megállapításra jutott, hogy az elhangzottak önmagában alkalmasak lehetnek arra, hogy a helyi romák körében félelmet keltsenek, ellenséges, támadó környezetet alakítsanak ki. A zaklatás alapjául szolgáló ellenséges környezet vonatkozásában maga az eljárás alá vont polgármester is úgy nyilatkozott, hogy a bűncselekmény elkövetése után a településen erős romaellenes hangulat alakult ki, valamint volt olyan eset, hogy személyesen kellett lebeszélnie fiatalokat arról, hogy tettelesen vegyenek elégtételt a helyi romákon.

Az ellenséges légkör tehát már a polgármester sérelmezett kijelentéseit megelőzően alakult ki, de a polgármester beszéde, írásai alkalmasak voltak arra, hogy megerősítsék azokat a hangokat, amelyek a romák – a lakosság adott érzelmi állapotát tekintve akár kollektív – felelősségre vonását szorgalmazták. Ezen a tényen nem változtatott az, hogy a polgármester deklarált célja mind a demonstráció előtt és alatt, mind pedig utána, az erőszak elleni tüntetés volt – rasszista célzat nélkül –, ahogyan az sem, hogy nem történt tényleges erőszakos bűncselekmény a romák sérelmére a beszédet követően. Miként semmilyen más nyilvánosan elhangzó beszéd, a polgármester demonstráción elmondott szónoklata sem értelmezhető vagy értékelhető kontextusának és környezetének figyelembevétel nélkül.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

A polgármester demonstráción elhangzott beszédén túl a hatóság megállapította a roma közösséggel szembeni zaklatást a polgármesternek a helyi lapban, majd egy országos napilapban is közölt cikke kapcsán, amelyben a polgármester indokolatlanul, egyoldalúan a cigányság képviselőit láttatta „brutálisnál brutálisabb bűncselekmények elkövetőiként”. A cikk alkalmas volt arra, hogy a roma származású személyekkel szemben megszegyenítő, ellenséges, adott esetben támadó környezetet alakítson ki.

Ehhez hasonló hatás kiváltására volt alkalmas a polgármester helyi lapban megjelent nyílt levele is, amelyben a „cigányság egy része általi állandó erőszakról” írt. A hatóság álláspontja szerint a polgármester megállapításainak országos szintre helyezésével az írások már túlmutattak a helyi roma népesség problémáján és a magyarországi roma közösséggel szemben zaklatást valósítottak meg.

A hatóság az Ebktv. 7. § (2) bekezdés a) pontja szerinti kimentési szabályokat alkalmazta, figyelemmel arra, hogy az ügyben két alapjog összeütközése merült fel, nevezetesen a polgármester véleménynyilvánításhoz, valamint a roma kisebbséghez tartozó személyek emberi méltósághoz fűződő joga. Az Ebktv. 7. § (2) bekezdés a) pontja szerint az olyan rendelkezés, magatartás nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, amely a hátrányt szenvedő fél alapvető jogát másik alapvető jog érvényesülése érdekében, elkerülhetetlen esetben korlátozza, feltéve, hogy a korlátozás a cél elérésére alkalmas és azzal arányos.

A hatóság az Alkotmánybíróság döntéseiből levezetve arra az álláspontra helyezkedett, mely szerint az emberi méltóság jogából következő személyiségi jogok – különösen az ebből eredő egyenlő bánásmód követelménye – olyan súlyúak, hogy a véleménynyilvánítás jogával szemben bizonyos esetben feltétlenül elsőbbséget kell élvezniük. A cigánysággal szembeni ellenséges, támadó és megszegyenítő környezet kialakításához vezető, a cigányság kollektív bűnösségét sugalló kijelentések a helyi és az országos cigányság életére hosszabb időn keresztül is negatív befolyást gyakorolhatnak, továbbá csorbíthatják társadalmi megítélésüket és növelik a velük szembeni előítéletességet. Az emberi méltóság jogának ilyen jellegű korlátozása a hatóság döntése értelmében nem állja ki az Alkotmánybíróság által is alkalmazott szükségesség-arányosság teszt próbáját.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódot Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont polgármester a település roma nemzetiségéhez tartozó személyekkel szemben a demonstráción elmondott beszédével, valamint a magyarországi roma közösséggel szemben az önkormányzati lapban megjelent írásaival megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, és megvalósította a zaklatás tényállását.

A hatóság az eljárás alá vont polgármesternek megtiltotta a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását és elrendelte a jogsértést megállapító jogerős és végrehajtható, anonimizált határozatának 60 napra történő nyilvános közzétételét a hatóság honlapján. Kötelezte továbbá az eljárás alá vontat a határozat 90 napra történő nyilvános közzétételére a település honlapján, valamint a határozat rendelkező részének nyilvános közzétételére, egy alkalommal, az önkormányzat lapjának a határozat végrehajthatóvá válását követően megjelenő első számában.

A hatóság döntésével szemben a polgármester felülvizsgálatot kezdeményezett a Fővárosi Bíróság előtt. A többször megismételt eljárásban a bíróság jogerős ítéletében elutasította a polgármester keresetét.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.